ODLUKE

ODLUKA VIJEĆA (EU) 2018/311

od 27. veljače 2018.

o utvrđivanju stajališta koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora osnovanog Sporazumom između Europske unije i Republike Azerbajdžana o pojednostavljenju izdavanja viza u odnosu na donošenje zajedničkih smjernica za provedbu Sporazuma

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. točku (a), u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir Odluku Vijeća 2014/242/EU od 14. travnja 2014. o sklapanju Sporazuma između Europske unije i Republike Azerbajdžana o pojednostavljenju izdavanja viza ([1]),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Člankom 12. Sporazuma između Europske unije i Azerbajdžana o pojednostavljenju izdavanja viza ([2]) („Sporazum") osniva se Zajednički odbor („Zajednički odbor"). Navedenim se člankom posebno predviđa da Zajednički odbor prati provedbu Sporazuma.

(2) Uredbom (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) uspostavljeni su postupci i uvjeti za izdavanje viza za tranzit kroz državno područje ili za planirani boravak na državnom području država članica koji ne prelazi 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana.

(3) Zajedničke smjernice potrebne su kako bi se osiguralo da diplomatske misije i konzularni uredi država članica u potpunosti usklađeno provode Sporazum te kako bi se razjasnio odnos između odredaba Sporazuma i odredaba zakonodavstva ugovornih stranaka koje se nastavljaju primjenjivati na pitanja povezana s vizama koja nisu obuhvaćena Sporazumom.

(4) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u okviru Zajedničkog odbora u odnosu na donošenje zajedničkih smjernica za provedbu Sporazuma.

(5) Ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2000/365/EZ ([4]); Ujedinjena Kraljevina stoga ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

(6) Ova Odluka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ ([5]); Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.

(7) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje,

([1]) SL L 128, 30.4.2014., str. 47.
([2]) SL L 128, 30.4.2014., str. 49..
([3]) Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL L 243, 15.9.2009., str. 1.).
([4]) Odluka Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 131, 1.6.2000., str. 43.).
([5]) Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Zajedničkog odbora osnovanog člankom 12. Sporazuma između Europske unije i Republike Azerbajdžana o pojednostavljenju izdavanja viza, u odnosu na donošenje zajedničkih smjernica za provedbu tog Sporazuma, temelji se na nacrtu odluke Zajedničkog odbora priloženom ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. veljače 2018.

Za Vijeće

Predsjednica

E. ZAHARIEVA

NACRT

ODLUKE br. …/201… ZAJEDNIČKOG ODBORA OSNOVANOG SPORAZUMOM IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I REPUBLIKE AZERBAJDŽANA O POJEDNOSTAVLJENJU IZDAVANJA VIZA

od …

u pogledu donošenja zajedničkih smjernica za provedbu tog Sporazuma

ZAJEDNIČKI ODBOR,

uzimajući u obzir Sporazum između Europske unije i Republike Azerbajdžana o pojednostavljenju izdavanja viza ([1]) (dalje u tekstu „Sporazum”), a posebno njegov članak 12.,

budući da je Sporazum stupio na snagu 1. rujna 2014.,

DONIO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Zajedničke smjernice za provedbu Sporazuma između Europske unije i Republike Azerbajdžana o pojednostavljenju izdavanja viza utvrđene su u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu na dan donošenja.

Sastavljeno u …

Za Europsku uniju *Za Republiku Azerbajdžan*

([1]) SL EU L 128, 30.4.2014., str. 49.

PRILOG

ZAJEDNIČKE SMJERNICE ZA PROVEDBU SPORAZUMA IZMEĐU EUROPSKE UNIJE I REPUBLIKE AZERBAJDŽANA O POJEDNOSTAVLJENJU IZDAVANJA VIZA

Svrha je Sporazuma između Europske unije i Republike Azerbajdžana o pojednostavljenju izdavanja viza („Sporazum"), koji je stupio na snagu 1. rujna 2014., pojednostavljenje, na temelju uzajamnosti, postupaka za izdavanja viza za planirani boravak u trajanju od najviše 90 dana u razdoblju od 180 dana za državljane Unije i Republike Azerbajdžana.

Sporazumom se utvrđuju, na temelju uzajamnosti, pravno obvezujuća prava i obveze radi pojednostavljenja postupaka za izdavanje viza za građane Unije i državljane Republike Azerbajdžana.

Cilj je ovih smjernica, koje je donio Zajednički odbor osnovan člankom 12. Sporazuma („Zajednički odbor"), osigurati da diplomatske misije i konzularni uredi država članica Unije („države članice") i Republike Azerbajdžana usklađeno provode Sporazum. Ove Smjernice nisu dio Sporazuma i stoga nisu pravno obvezujuće. Međutim, diplomatskom i konzularnom osoblju snažno se preporučuje da ih se dosljedno pridržava pri provedbi Sporazuma.

Ove Smjernice namjerava se ažurirati s obzirom na iskustva stečena u provedbi Sporazuma i pod nadležnošću Zajedničkog odbora.

Kako bi se osigurala trajna i usklađena provedba Sporazuma i u skladu s Poslovnikom Zajedničkog odbora, stranke su se sporazumjele o tome da između formalnih sastanaka Zajedničkog odbora za pojednostavljenje izdavanja viza održavaju neformalne kontakte kako bi se bavile hitnim pitanjima. O tim pitanjima i neformalnim kontaktima bit će podnesena detaljna izvješća na sljedećem sastanku Zajedničkog odbora.

I. OPĆENITO

1.1 Svrha i područje primjene

Člankom 1. Sporazuma propisuje se sljedeće: „Svrha je ovoga Sporazuma pojednostaviti, na temelju uzajamnosti, izdavanje viza građanima Unije i državljanima Republike Azerbajdžana za namjeravani boravak od najviše 90 dana u razdoblju od 180 dana.".

Sporazum se primjenjuje na sve građane Unije i državljane Republike Azerbajdžana koji podnose zahtjev za vizu za kratkotrajni boravak, bez obzira na to u kojoj državi borave.

Sporazum se ne primjenjuje na osobe bez državljanstva koje imaju boravišnu dozvolu izdanu u nekoj državi članici ili Republici Azerbajdžanu. Na tu se kategoriju osoba primjenjuju uobičajena pravila pravne stečevine Unije u pogledu viza i nacionalno pravo Republike Azerbajdžana.

1.2 Područje primjene Sporazuma

Člankom 2. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„1. Pojednostavljenje viznog postupka utvrđeno ovim Sporazumom primjenjuje se na građane Unije i državljane Republike Azerbajdžan samo ako oni nisu izuzeti od obveze pribavljanja vize prema zakonima i propisima Republike Azerbajdžana, Unije ili država članica, prema ovom Sporazumu ili drugim međunarodnim sporazumima.

2. Nacionalno pravo Republike Azerbajdžana, prava država članica ili pravo Unije primjenjuju se na pitanja koja nisu obuhvaćena odredbama ovog Sporazuma, poput odbijanja izdavanja vize, priznavanja putnih isprava, dokaza o sredstvima dostatnim za uzdržavanje te odbijanje ulaska i mjere protjerivanja.".

Sporazum, ne dovodeći u pitanje njegov članak 10. (kojim se predviđa izuzeće od obveze pribavljanja vize za građane Europske unije i Republike Azerbajdžana koji imaju valjane diplomatske putovnice), ne utječe na postojeća pravila o obvezama posjedovanja vize ili o izuzeću od obveze posjedovanja vize. Na primjer, člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 539/2001 ([1]) državama članicama dopušta se da od obveze pribavljanja vize, među ostalim kategorijama osoba, izuzmu civilnu posadu zrakoplova i plovila.

([1]) Uredba Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 81 od 21.3.2001., str. 1.).

U tom bi kontekstu trebalo dodati da u skladu s člankom 21. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Francuske Republike o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama ([1]) sve države članice schengenskog prostora moraju priznati vize za dugotrajni boravak i dozvole boravka koje su izdale druge stranke te Konvencije kao valjane za kratkotrajne boravke na svojem državnom području. Sve države članice schengenskog prostora prihvaćaju boravišne dozvole, vize D i vize za kratkotrajni boravak zemalja pridruženih Schengenu za ulazak i kratkotrajni boravak i obratno.

Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) („Zakonik o vizama”) primjenjuje se na sva pitanja koja nisu obuhvaćena Sporazumom, poput određivanja države članice schengenskog prostora nadležne za obradu zahtjeva za izdavanje vize, obrazloženja odbijanja izdavanja vize, prava žalbe protiv negativne odluke i općeg pravila o osobnom razgovoru s podnositeljem zahtjeva za vizu i pružanja svih relevantnih informacija o zahtjevu za vizu. Nadalje, schengenska pravila osobito Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) (tj. zabrana ulaska na državno područje, dokazivanje dostatnih sredstava za život itd.) i nacionalno pravo, prema potrebi, i dalje se primjenjuju na pitanja koja nisu obuhvaćena Sporazumom, poput priznavanja putnih isprava, dokazivanja dostatnih sredstava za život, zabrane ulaska na područje države članice i mjera protjerivanja.

Čak i ako su uvjeti predviđeni u Sporazmu ispunjeni, na primjer, podnositelj zahtjeva za vizu podnio je dokazne isprave u pogledu svrhe putovanja za kategorije iz članka 4., izdavanje vize i dalje se može odbiti ako uvjeti iz članka 6. Uredbe (EU) br. 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća („Zakonik o schengenskim granicama”) nisu ispunjeni, odnosno ako osoba ne posjeduje važeću putnu ispravu, ako je izdano upozorenje u Schengenskom informacijskom sustavu (SIS), ako se smatra da osoba predstavlja prijetnju za javni poredak, unutarnju sigurnost itd.

Ostale fleksibilnosti u izdavanju viza predviđene Zakonikom o vizama i dalje se primjenjuju. Na primjer, vize za višekratni ulazak s duljim rokom valjanosti (do pet godina) mogu se izdati za sve kategorije osoba osim onih navedenih u članku 5. Sporazuma ako su ispunjeni uvjeti predviđeni iz članka 24. Zakonika o vizama. Jednako tako, odredbe sadržane u članku 16. stavcima 5. i 6. Zakonika o vizama kojima se dopušta oslobađanje od plaćanja ili smanjenje vizne pristojbe nastavit će se primjenjivati.

U pogledu Republike Azerbajdžana, Zakon o migracijama ([4]) i drugi odgovarajući normativni pravni akti Republike Azerbajdžana primjenjuju se na sva pitanja koja nisu obuhvaćena Sporazumom, poput obrazloženja odbijanja izdavanja vize, prava žalbe protiv negativne odluke, općeg pravila o osobnom razgovoru s podnositeljem zahtjeva za vizu i pružanje informacija o zahtjevu za vizu, priznavanja putnih isprava, dokazivanja dostatnih sredstava za život, zabrane ulaska na državno područje Republike Azerbajdžana, mjera protjerivanja.

Ostale fleksibilnosti u izdavanju viza predviđene nacionalnim zakonom Republike Azerbajdžana i dalje se primjenjuju ako su povoljnije za podnositelja zahtjeva. Primjerice, odredbe članka 17. stavka 2. Zakona Republike Azerbajdžana „O državnim pristojbama” kojima se omogućuje oslobađanje od plaćanja pristojbe za vizu te odredbe članka 38. Zakona o migracijama Republike Azerbajdžana kojima se omogućuje izdavanje elektroničkih viza i dalje se primjenjuju.

Čak i ako su ispunjene odredbe predviđene Sporazumom, primjerice ako podnositelj zahtjeva za vizu podnese dokazne isprave u pogledu svrhe putovanja, izdavanje vize i dalje se može odbiti ako nisu ispunjeni uvjeti iz članka 36. Zakona o migracijama Republike Azerbajdžana (osim njegova stavka 36.1.7.) ili ako postoje okolnosti navedene u članku 16. Zakona o migracijama Republike Azerbajdžana.

1.3 Vrste viza koje su obuhvaćene područjem primjene Sporazuma

Člankom 3. točkom (d) Sporazuma „viza” se definira kao „odobrenje koje je izdala država članica ili Republika Azerbajdžan za tranzit kroz državno područje države članice ili Republike Azerbajdžana ili namjeravani boravak od najviše 90 dana u razdoblju od 180 dana na državnom području države članice ili Republike Azerbajdžana”.

([1]) SL EU L 239, 22.9.2000., str. 19.
([2]) Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog Parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL EU L 243 od 15.9.2009., str. 1.).
([3]) Uredba (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL EU L 77, 23.3.2016., str. 1.).
([4]) Zakon o migracijama Republike Azerbajdžana donesen je Zakonom br. 713-IVQ 2. srpnja 2013., a na snagu je stupio 1. kolovoza 2013.

Pojednostavljenja omogućena Sporazumom primjenjuju se na jedinstvene vize važeće za čitavo državno područje države članice te na vize s ograničenom područnom valjanošću.

Pojednostavljenja utvrđena Sporazumom primjenjuju se na sve vize utvrđene u 5. poglavlju Zakona o vizama Republike Azerbajdžana.

1.4 Izračun trajanja boravka odobrenog vizom

Zakonik o schengenskim granicama definira pojam kratkotrajnog boravka kako slijedi: „ne više od 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od 180 dana, koje podrazumijeva uzimanje u obzir razdoblja od 180 dana koje prethodi svakom danu boravka".

Ova se definicija primjenjuje i na vize za kratkotrajni boravak koje izdaje Republika Azerbajdžan u skladu sa Sporazumom.

Dan ulaska računat će se kao prvi dan boravka na državnom području država članica, a dan izlaska računat će se kao posljednji dan boravka na državnom području država članica. Pojam „bilo koji" podrazumijeva primjenu „pomičnog" referentnog razdoblja od 180 dana, računajući svaki dan boravka u posljednjem razdoblju od 180 dana, kako bi se provjerilo poštuje li se i dalje uvjet maksimalno dopuštenog boravka od 90 dana u razdoblju od 180 dana. To znači da se u slučaju odsutnosti na državnom području država članica u neprekinutom razdoblju od 90 dana dopušta novi boravak u trajanju do 90 dana.

Kalkulator kratkotrajnog boravka, kojim se može koristiti za izračun razdoblja dopuštenog boravka prema novim pravilima, može se pronaći na internetu na sljedećoj adresi: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm.

Primjer izračuna boravka na temelju aktualne definicije:

Osoba koja posjeduje vizu za višekratni ulazak u trajanju od 1 godine (18. travnja 2014. – 18. travnja 2015.) prvi put ulazi 19. travnja 2014. i ostaje tri dana. Ta ista osoba zatim ponovno ulazi 18. lipnja 2014. i ostaje 86 dana. Kakvo je stanje na određene datume? Kada će ta osoba ponovno smjeti ući?

Dana 11. rujna 2014.: tijekom posljednjih 180 dana (16. ožujka 2014.–11. rujna 2014.) osoba je boravila tri dana (19.–21. travnja 2014.) plus 86 dana (18. lipnja 2014.–11. rujna 2014.) = 89 dana = Nema prekoračenja boravka. Osoba može ostati još jedan dan.

Od 16. listopada 2014.: osoba može ući i boraviti još 3 dana (16. listopada 2014. boravak na dan 19. travnja 2014. postaje nevažan (jer je izvan razdoblja od 180 dana); 17. listopada 2014. boravak od 20. travnja 2014. postaje nevažan (jer je izvan razdoblja od 180 dana itd.).

Od 15. prosinca 2014.: osoba može ući i boraviti još 86 dana (15. prosinca 2014. boravak na dan 18. lipnja 2014. postaje nevažan (jer je izvan razdoblja od 180 dana); 16. prosinca 2014. boravak na dan 19. lipnja 2014. postaje nevažan itd.

1.5 Stanje u odnosu na države članice koje još u potpunosti ne primjenjuju schengensku pravnu stečevinu, države članice koje ne sudjeluju u EU-ovoj zajedničkoj viznoj politici i pridružene zemlje

Države članice koje su pristupile Uniji 2004. (Češka, Estonija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovenija i Slovačka), 2007. (Bugarska i Rumunjska) i 2013. (Hrvatska) obvezane su Sporazumom od njegova stupanja na snagu.

Bugarska, Hrvatska, Cipar i Rumunjska još uvijek ne provode u potpunosti schengensku pravnu stečevinu. Te će države nastaviti izdavati nacionalne vize čija je valjanost ograničena na njihovo državno područje. Nakon što te države članice budu u potpunosti provodile schengensku pravnu stečevinu, primjenjivat će Sporazum u cijelosti.

Nacionalno pravo i dalje se primjenjuje na sva pitanja koja nisu obuhvaćena Sporazumom do datuma kada te države članice započnu s potpunom provedbom schengenske pravne stečevine. Od tog datuma, schengenska pravila i/ili nacionalno pravo primjenjuje se na pitanja koja nisu obuhvaćena ovim Sporazumom.

Bugarska, Hrvatska, Cipar i Rumunjska ovlašteni su priznati boravišne dozvole, vize D i vize za kratkotrajni boravak, koje su izdale države članice schengenskog prostora i pridružene zemlje za kratkotrajne boravke na svojem državnom području ([1]).

([1]) Odluka br. 565/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uvođenju pojednostavljenog režima kontrole osoba na vanjskim granicama na temelju jednostranog priznanja od strane Bugarske, Hrvatske, Cipra i Rumunjske određenih isprava kao jednakovrijednih njihovim nacionalnim vizama za tranzit ili namjeravani boravak na njihovim državnim područjima koji ne premašuje 90 dana u svakom razdoblju od 180 dana i stavljanju izvan snage odluka 895/2006/EZ i 582/2008/EZ (SL EU L 157, 27.5.2014., str. 23.).Zbog nepostojanja diplomatskih odnosa, Cipar trenutačno izuzima imatelje azerbajdžanskih putovnica (osim diplomatskih putovnica) iz odredbi Odluke br. 565/2014/EU.

U skladu s člankom 21. Konvencije o provedbi schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama, sve stranke Konvencije moraju priznati vize za dugotrajni boravak i boravišne dozvole koje su te stranke izdale kao valjane za kratkotrajne boravke na njihovu području. One prihvaćaju boravišne dozvole, vize D i vize za kratkotrajni boravak pridruženih zemalja za ulazak i kratkotrajni boravak i obratno.

Sporazum se ne primjenjuje na Dansku, Irsku i Ujedinjenu Kraljevinu, ali sadržava zajedničke izjave o tome da je poželjno sklapanje bilateralnih sporazuma između tih država članica i Republike Azerbajdžan o pojednostavljenju izdavanja viza.

Iako su pridruženi schengenskom prostoru, Island, Lihtenštajn, Norveška i Švicarska nisu obvezani Sporazumom. Međutim, Sporazum sadržava zajedničku izjavu o tome da je poželjno da te zemlje pridružene Schengenu s Republikom Azerbajdžanom bez odgode sklope bilateralne sporazume o pojednostavljenju izdavanja viza za kratkotrajni boravak.

Sporazum o pojednostavljenju izdavanja viza između Vlade Republike Azerbajdžan i Vlade Kraljevine Norveške potpisan je 3. prosinca 2013. i stupio je na snagu 1. lipnja 2015. Sporazum o pojednostavljenju izdavanja viza između Vlade Republike Azerbajdžan i Švicarske Konfederacije potpisan je 10. listopada 2016. i stupio je na snagu 1. travnja 2017. Sporazum između Vlade Republike Azerbajdžan i Vlade Kneževine Lihtenštajn o uzajamnoj primjeni pravila, naveden u „Sporazumu o pojednostavljenju izdavanja viza između Europske unije i Republike Azerbajdžan”, stupio je na snagu 15. veljače 2017.

1.6 Sporazum i bilateralni sporazumi

Člankom 13. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„Ovaj Sporazum od trenutka stupanja na snagu ima prednost pred odredbama bilo kojeg bilateralnog ili multilateralnog sporazuma ili dogovora sklopljenog između pojedinih država članica i Republike Azerbajdžana, u mjeri u kojoj odredbe potonjih sporazuma ili dogovora pokrivaju pitanja koja uređuje ovaj Sporazum.”.

Od datuma stupanja na snagu Sporazuma, odredbe važećih bilateralnih sporazuma između država članica i Republike Azerbajdžana o pitanjima obuhvaćenima Sporazumom prestale su se primjenjivati. U skladu s pravom Unije, države članice moraju poduzeti potrebne mjere kako bi uklonile neusklađenosti između svojih bilateralnih sporazuma i Sporazuma.

Ako je neka država članica sklopila bilateralni sporazum ili dogovor s Republikom Azerbajdžanom o pitanjima koja nisu obuhvaćena Sporazumom, poput, na primjer, mogućnosti izuzeća od obveze posjedovanja vize za nositelje službenih putovnica, to će se izuzeće nastaviti primjenjivati nakon stupanja na snagu Sporazuma.

Sljedeće su države članice sklopile bilateralni sporazum s Republikom Azerbajdžanom kojim se omogućuje izuzeće od obveze posjedovanja vize za nositelje službenih putovnica: Austrija, Bugarska, Hrvatska, Mađarska, Italija, Portugal, Rumunjska, Slovenija, Latvija i Slovačka ([1]).

Izuzeće za nositelje službenih putovnica, koje je odobrila neka država članica, primjenjuje se samo na putovanje na državnom području te države članice, a ne za putovanje u druge države članice schengenskog prostora.

II. POSEBNE ODREDBE

2.1 Pravila koja se primjenjuju na sve podnositelje zahtjeva za vizu

Podsjeća se da se niže navedena pojednostavljenja povezana s pristojbama za obradu zahtjeva za vizu, trajanjem postupka obrade zahtjeva za izdavanje vize, odlaskom u slučaju krađe ili gubljenja dokumenata i produljenja važenja vize u iznimnim okolnostima primjenjuju na sve podnositelje zahtjeva za vizu i nositelje viza koji su državljani Republike Azerbajdžana ili država članica, uključujući primjerice turiste.

2.1.1 Pristojbe za obradu zahtjeva za vizu

Člankom 6. stavkom 1. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„1. Pristojba za obradu zahtjeva za vizu iznosi 35 EUR.”

([1]) Izuzeće od obveze pribavljanja vize u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 539/2001.

U skladu s člankom 6. stavkom 1. Sporazuma pristojba za obradu zahtjeva za izdavanje vize iznosi 35 EUR. Ta priostojba primjenjuje se na sve podnositelje zahtjeva za vizu državljane Azerbajdžana ili građane Unije (uključujući turiste) i odnosi se na vize za kratkotrajni boravak, neovisno o broju ulazaka u zemlju.

Člankom 6. stavkom 2. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„2. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., od plaćanja pristojbi za obradu zahtjeva za vizu oslobođene su sljedeće kategorije osoba:

(a) bliski rođaci: (bračni drugovi, djecs (uključujući posvojenu djecu), roditelji (uključujući skrbnike), djedovi i bakr te unučad građana Europske unije koji zakonito borave na državnom području Republike Azerbajdžana, državljana Republike Azerbajdžana koji zakonito borave na državnom području država članica ili građana Europske unije koji borave na državnom području države članice čiji su državljani ili državljana Republike Azerbajdžana koji borave na državnom području Republike Azerbajdžana;

(b) članovi službenih izaslanstava uključujući stalne članove službenih izaslanstava, koji na temelju službenog poziva upućenog državama članicama, Europskoj uniji ili Republici Azerbajdžanu sudjeluju na službenim sastancima, savjetovanjima, pregovorima ili u programima razmjene, kao i na događanjima koja na državnom području Republike Azerbajdžana ili jedne od država članica održavaju međuvladine organizacije;

(c) učenici, studenti, studenti poslijediplomskih studija i učitelji koji se nalaze u pratnji, a koji putuju zbog studija ili strukovnog obrazovanja, kako u okviru programa razmjene, tako i drugih školskih aktivnosti;

(d) osobe s posebnim potrebama i u danom slučaju osobe u njihovoj pratnji;".

Kako bi se iskoristilo oslobođenje od pristojbe za ovu kategoriju, trebalo bi predočiti dokaze o tome da oba podnositelja zahtjeva za vizu pripadaju ovoj kategoriji. U slučajevima u kojima je invaliditet podnositelja zahtjeva očit (slijepe osobe, osobe kojima nedostaju udovi), prihvatljivo je vizualno utvrđivanje invaliditeta u konzularnom uredu.

U opravdanim slučajevima zahtjev može podnijeti predstavnik ili skrbnik osobe s invaliditetom.

„(e) sudionici međunarodnih sportskih događaja i osobe koje ih prate zbog obavljanja posla; (Napomena: navijači se neće smatrati osobama u pratnji);

(f) osobe koje sudjeluju u znanstvenim, kulturnim i umjetničkim aktivnostima, uključujući sveučilišne i druge programe razmjene;

(g) osobe koje su predočile dokumente kojima dokazuju nužnost putovanja iz razloga humanosti, uključujući osobe kojima je potrebno hitno liječenje te osobe u njihovoj pratnji, osobe koje putuju zbog pogreba bliskog srodnika ili osobe koje posjećuju bliskog srodnika koji je teško bolestan;

(h) predstavnici organizacija civilnog društva koji putuju radi strukovnog obrazovanja, seminara, konferencija, uključujući one koje su u okviru programa razmjene;".

Kako bi iskoristili pravo na oslobođenje od plaćanja pristojbe iz ove kategorije, podnositelji zahtjeva za vizu moraju predočiti dokaze o članstvu u organizacijama civilnog društva ili neprofitnim organizacijama registriranima u državama članicama ili Republici Azerbajdžanu - vidjeti članak 4. Sporazuma.

„(i) umirovljenici;".

Kako bi iskoristili pravo na oslobađanje od plaćanja pristojbe za ovu kategoriju, podnositelji zahtjeva moraju priložiti dokaze o umirovljeničkom statusu. Oslobođenje od pristojbe nije opravdano u slučajevima u kojima je svrha putovanja plaćena djelatnost.

„(j) djeca mlađa od 12 godina;

(k) novinari i tehničko osoblje koje ih prati u profesionalnom svojstvu;".

Kako bi iskoristili pravo na oslobođenje od plaćanja pristojbe iz ove kategorije, podnositelji zahtjeva za vizu moraju predočiti dokaze o članstvu u stručnim novinarskim ili medijskim organizacijama - vidjeti članak 4. Sporazuma.

U državama članicama od pristojbe se u potpunosti oslobađaju gore navedene kategorije osoba. Osim toga, od pristojbe se također oslobađaju u skladu s člankom 16. stavkom 4. Zakonika o vizama sljedeće kategorije osoba:

— istraživači iz trećih država koji putuju unutar Europske unije u svrhu provođenja znanstvenog istraživanja kako je utvrđeno u Preporuci 2005/761/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([1]),

— predstavnici neprofitnih organizacija stari 25 godina ili mlađi koji sudjeluju na seminarima, konferencijama, sportskim, kulturnim ili obrazovnim događanjima koja organiziraju neprofitne organizacije.

Člankom 16. stavkom 6. Zakonika o vizama predviđa se sljedeće:

„6. U pojedinačnim slučajevima, svota vizne pristojbe koja se naplaćuje, može se ne naplatiti ili umanjiti, ako to pridonosi promidžbi kulturnih ili sportskih interesa, kao i interesa u području vanjske politike, razvojne politike ili drugim područjima važnog javnog interesa ili iz humanitarnih razloga.”.

U članku 16. stavku 7. Zakonika o vizama predviđa se da se vizna pristojba naplaćuje u eurima, u nacionalnoj valuti treće zemlje ili u valuti koja se uobičajeno koristi u trećoj zemlji u kojoj je podnesen zahtjev, te se ne vraća osim u slučajevima da zahtjev nije dopušten ili konzulat nije nadležan.

Kako bi se izbjegle neusklađenosti koje bi mogle dovesti do trgovanja vizama, diplomatske misije i konzularni uredi država članica u Republici Azerbajdžanu trebali bi osigurati slične pristojbe za sve azerbajdžanske podnositelje zahtjeva za vizu kad se ona naplaćuje u stranoj valuti.

Jednako tako, u Republici Azerbajdžanu od plaćanja pristojbe oslobađaju se, u skladu s člankom 17. stavkom 2. Zakona Republike Azerbajdžana o državnim pristojbama, sljedeće kategorije stranaca:

— članovi državnih delegacija i dužnosnici,

— predstavnici međunarodnih humanitarnih organizacija u Republici Azerbajdžanu,

— osobe koje studiraju ili se bave pedagoškim aktivnostima u okviru državnih programa,

— osobe koje putuju u obrambene svrhe.

Podnositeljima zahtjeva iz Unije i Republike Azerbajdžana izdaje se potvrda o uplaćenoj pristojbi za obradu vize.

Člankom 6. stavkom 3. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„3. Ako država članica ili Republika Azerbajdžan surađuju s vanjskim pružateljem usluga u vezi s izdavanjem viza, vanjski pružatelj usluga može naplatiti pristojbu za pruženu uslugu. Ta pristojba je razmjerna troškovima vanjskog pružatelja usluga u obavljanju njegovih zadaća i ne smije biti viša od 30 EUR. Države članice i Republika Azerbajdžan zadržavaju mogućnost da svi podnositelji zahtjeva podnesu svoje zahtjeve izravno u njihovim konzulatima.

Vanjski pružatelj usluga obavlja svoju djelatnost za Uniju u skladu sa Zakonikom o vizama i poštujući u potpunosti zakonodavstvo Republike Azerbajdžana.

Vanjski pružatelj usluga obavlja svoju djelatnost za Republiku Azerbajdžan u skladu sa zakonodavstvom Republike Azerbajdžana i zakonodavstvom država članica EU-a.”

Kada je riječ o modalitetima suradnje s vanjskim pružateljima usluga, u članku 43. Zakonika o vizama navode se detaljne informacije o njihovim zadaćama.

2.1.2 Trajanje postupaka za obradu zahtjeva za izdavanje vize

Člankom 7. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„1. Diplomatske misije i konzularni uredi država članica i Republike Azerbajdžana odlučuju o zahtjevu za vizu u roku od 10 kalendarskih dana od dana primitka zahtjeva i dokumenata koji su potrebni za izdavanje vize.

2. Rok za donošenje odluke o zahtjevu za vizu može se u pojedinim slučajevima produljiti na 30 kalendarskih dana, posebno ako je potrebno dodatno preispitati zahtjev.

([1]) Preporuka 2005/761/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. rujna 2005. s ciljem olakšavanja izdavanja, od strane država, jedinstvenih viza za kratkotrajni boravak istraživačima iz trećih zemalja koji putuju unutar Zajednice u svrhu provedbe znanstvenog istraživanja (SL EU L 289, 3.11.2005., str. 23.).

3. Rok za donošenje odluke o zahtjevu za vizu može se u hitnim slučajevima skratiti na dva radna dana ili manje.”.

Odluka o zahtjevu za vizu donijet će se, u načelu, u roku od 10 kalendarskih dana od datuma podnošenja doputenog zahtjeva.

To se razdoblje može produljiti na 30 kalendarskih dana u pojedinačnim slučajevima, posebno kada je potrebno zahtjev dodatno razmotriti ili u slučaju zastupanja kada su konzultirana tijela zastupane države članice.

Svi ti rokovi počinju teći tek kada je dokumentacija za izdavanje vize priložena u cijelosti, tj. od dana primitka zahtjeva za izdavanje vize zajedno s popratnom dokumentacijom.

U načelu, za diplomatske misije i konzularne urede koji imaju sustav zakazivanja sastanaka vremensko razdoblje potrebno za dobivanje termina sastanka ne uračunava se u vrijeme obrade. Opća pravila iz članka 9. Zakonika o vizama i Zakona o migracijama Republike Azerbajdžana primjenjuju se na ovo pitanje ko i na ostale praktične modalitete za podnošenje zahtjeva za vizu.

Člankom 7. stavkom 3. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„Ako podnositelji zahtjeva moraju unaprijed dogovoriti sastanak za predaju zahtjeva, taj se sastanak, u pravilu, održava u roku od dva tjedna od dana kad je sastanak zatražen.”

„U opravdanim hitnim slučajevima (kada zahtjev za izdavanje vize nije mogao biti podnesen ranije zbog razloga koje podnositelj zahtjeva za vizu nije mogao predvidjeti) konzulat može podnositeljima zahtjeva dopustiti da podnesu zahtjev bez sastanka ili se sastanak dogovara odmah.”.

Pri zakazivanju sastanka trebalo bi uzeti u obzir moguću hitnost koju je istaknuo podnositelj zahtjeva za vizu, u skladu s provedbom članka 7. stavka 3. Sporazuma. Odluku o skraćivanju vremena za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje vize donosi konzularni službenik.

2.1.3 Izlazak iz zemlje u slučaju gubitka ili krađe osobnih isprava

Člankom 8. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„Građani Europske unije i državljani Republike Azerbajdžana koji su izgubili svoje osobne isprave ili kojima su te isprave ukradene tijekom boravka na državnom području Republike Azerbajdžana ili državnom području država članica mogu napustiti državno područje Republike Azerbajdžana ili državno područje država članica na temelju valjanih osobnih isprava koje ih ovlašćuju na prelazak granice, a koje su izdale diplomatske misije ili konzularni uredi država članica ili Republike Azerbajdžana, bez bilo kakve vize ili drugog odobrenja.”.

U slučaju gubitka ili krađe osobnih isprava, valjane osobne isprave koje izdaju diplomatske misije ili konzularna predstavništva i kojima se omogućuje imatelju vize da prijeđe granicu, dostatne su za napuštanje državnog područja Republike Azerbajdžana ili schengenskog prostora. Nadležna tijela zemlje domaćina ne mogu tražiti nikakve daljnje dokumente, ovlaštenja ili formalnosti.

2.1.4 Produljenje vize u iznimnim okolnostima

Člankom 9. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„Građanima Europske unije i državljanima Republike Azerbajdžan koji zbog više sile ne mogu napustiti državno područje Republike Azerbajdžan ili država članica do datuma navedenog u njihovim vizama produljuje se rok važenja izdane vize i/ili trajanje boravka utvrđeno vizom bez plaćanja pristojbe, u skladu sa zakonodavstvom koje Republika Azerbajdžan ili država članica primateljica primjenjuju, na razdoblje potrebno za njihov povratak u državu u kojoj borave.”.

U pogledu produljenja važenja vize u slučajevima opravdanih osobnih razloga, kada nositelj vize nije u mogućnosti napustiti područje države članice do datuma navedenog na naljepnici vize, odredbe članka 33. Zakonika o vizama primjenjuju se sve dok su u skladu sa Sporazumom. Međutim, u skladu sa Sporazumom produljenje vize je besplatno u slučaju više sile ili humanitarnih razloga.

Zakon o migracijama u Republici Azerbajdžanu primjenjuje se na pitanja u vezi s produljenjem razdoblja privremenog boravka stranaca u Republici Azerbajdžanu.

Odluka o produljenju razdoblja privremenog boravka stranaca u Republici Azerbajdžanu službeni je dokument kojim se strancima odobrava privremeni boravak u Republici Azerbajdžanu.

Stranci kojima je razdoblje privremenog boravka u Republici Azerbajdžanu produljeno mogu izaći iz zemlje preko graničnih prijelaza uz predočenje putovnice ili drugih isprava za prelazak granice te odluke o produljenju razdoblja privremenog boravka.

2.2 Pravila koja se primjenjuju na određene kategorije podnositelja zahtjevâ za vizu

2.2.1 Dokazne isprave u pogledu svrhe putovanja

Za kategorije osoba navedene u članku 4. stavku 1. Sporazuma tražit će se samo navedene isprave koje dokazuju svrhu putovanja. Kako je navedeno u članku 4. stavku 3. Sporazuma neće se tražiti druga opravdanja, pozivi ili potvrde povezani sa svrhom putovanja.

Međutim, to ne znači oslobođenje od opće obveze osobnog pojavljivanja radi podnošenja zahtjeva za izdavanje vize ili radi pružanja popratnih dokumenata koji se odnose, primjerice, na sredstva za uzdržavanje.

Ako u pojedinačnim slučajevima i dalje bude postojala sumnja u vjerodostojnost dokumenta kojim se dokazuje svrha putovanja, podnositelja zahtjeva za vizu može se na temelju članka 21. stavka 8. Zakonika o vizama i Zakona o migracijama Republike Azerbajdžana pozvati na dodatan razgovor u veleposlanstvo i/ili konzulat, gdje se tog podnositelja može ispitati u pogledu stvarne svrhe posjeta ili njegove namjere povratka. U takvim pojedinačnim slučajevima podnositelj zahtjeva za vizu može dobrovoljno predati dodatne dokumente ili ih iznimno može zatražiti konzularni službenik. Takvi se postupci ne provode sustavno, a pomno ih prati Zajednički odbor.

U načelu, uz zahtjev za izdavanje vize mora se podnijeti izvornik dokumenta iz članka 4. stavka 1. Sporazuma. Međutim, konzulat može započeti s obradom zahtjeva za izdavanje vize na temelju telefaksa ili preslikâ dokumenta. Ipak, konzulat može zatražiti izvornik dokumenta u slučaju podnošenja prvog zahtjeva za izdavanje vize, a zatražit će ga u pojedinačnim slučajevima u kojima postoji sumnja.

Na kategorije osoba koje se ne spominju u članku 4. Sporazuma (npr. turisti) i dalje se primjenjuju opća pravila u pogledu dokumentacije kojom se dokazuje svrha putovanja. Isto vrijedi i za dokumente o suglasnosti roditelja za putovanja djece mlađe od 18 godina.

Schengenska pravila i nacionalno pravo primjenjuju se na pitanja koja nisu obuhvaćena ovim Sporazumom, kao što su priznavanje putnih isprava i jamstava u pogledu povratka i dostatnih sredstava za život.

Člankom 4. propisuje se sljedeće:

„1. Za sljedeće kategorije građana Unije i državljana Republike Azerbajdžan dostatni su sljedeći dokumenti za opravdavanje svrhe putovanja u drugu stranku:

(a) za bliske srodnike - bračne drugove, djecu (uključujući usvojenu djecu), roditelje (uključujući skrbnike), bake i djedove i unučad - koji su u posjetu građanima Europske unije koji zakonito borave na državnom području Republike Azerbajdžan ili državljanima Republike Azerbajdžana koji zakonito borave na državnom području država članica ili građanima Europske unije koji borave na državnom području države članice čiji su državljani ili državljani Republike Azerbajdžana koji borave na državnom području Republike Azerbajdžana:

— pisani poziv domaćina;”.

Nadležno tijelo mora dokazati vjerodostojnost potpisa pozivatelja u skladu s nacionalnim zakonodavstvom zemlje boravka. Poziv bi trebala potvrditi nadležna tijela.

Ta se odredba primjenjuje i na srodnike osoblja diplomatskih misija i konzulata koji putuju na državno područje država članica ili Republike Azerbajdžana u posjet obitelji u trajanju od najviše 90 dana, osim potrebe dokazivanja zakonitog boravka i obiteljskih veza.

„(b) ne dovodeći u pitanje članak 10., za članove službenih izaslanstava, uključujući stalne članove izaslanstava, koji na temelju službenog poziva upućenog državama članicama, Europskoj uniji ili Republici Azerbajdžanu sudjeluju na službenim sastancima, savjetovanjima, pregovorima ili u programima razmjene, kao i na događanjima koja na državnom području Republike Azerbajdžana ili jedne od država članica održavaju međuvladine organizacije:

— dopis nadležnog tijela države članice ili Republike Azerbajdžana ili dopis europske institucije u kojem se potvrđuje da je podnositelj zahtjeva član izaslanstva ili stalni član izaslanstva koje putuje na državno područje druge stranke radi sudjelovanja u ranije navedenim događanjima, uz priloženi primjerak službenog poziva;".

Ime podnositelja zahtjeva za vizu mora biti navedeno u dopisu koji je izdalo nadležno tijelo, a kojim se potvrđuje da je ta osoba dio delegacije koja putuje na državno područje druge stranke kako bi sudjelovala na službenom sastanku. Ime podnositelja zahtjeva za vizu ne mora nužno biti navedeno i u službenom pozivu za sudjelovanje na sastanku, iako to može biti slučaj ako je službeni poziv upućen određenoj osobi.

Ova se odredba primjenjuje na članove službenih delegacija, neovisno o vrsti putovnice koju imaju (službena ili obična putovnica).

„(c) za poslovne ljude i predstavnike poslovnih organizacija:

— pisani poziv domaćina: pravne osobe ili poduzeća, organizacije ili njihovih ureda ili podružnica, državnih i lokalnih tijela Republike Azerbajdžana ili država članica ili organizacijskih odbora trgovinskih ili industrijskih izložbi, konferencija i simpozija koji se održavaju na državnom području Republike Azerbajdžana ili državnom području jedne od država članica, potvrđen od strane nadležnih tijela u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;".

Osim toga, nacionalni poslovni registar izdat će dokument kojim se potvrđuje postojanje poslovne organizacije.

„(d) za vozače koji obavljaju usluge međunarodnog prijevoza robe i putnika između državnih područja Republike Azerbajdžana i država članica u vozilima koja su registrirana u državama članicama ili u Republici Azerbajdžanu:

— pisana zamolba nacionalnog prijevozničkog poduzeća ili udruženja (sindikata) prijevoznika Republike Azerbajdžana ili nacionalnih udruženja prijevoznika država članica koji pružaju usluge međunarodnog cestovnog prijevoza, uz navođenje svrhe, rute, trajanja i učestalosti tih putovanja;".

Za izdavanje pisane zamolbe nadležno je nacionalno udruženje iz zemlje iz koje vozač dolazi. Regionalne ili druge podružnice nacionalnih udruženja država članica također mogu izdavati pisane zahtjeve.

„(e) za učenike, studente, studente poslijediplomskih studija i učitelje koji se nalaze u pratnji, a koji putuju zbog studija ili strukovnog obrazovanja, kako u okviru programa razmjene, tako i drugih školskih aktivnosti:

— pisani poziv ili potvrda o upisu sveučilišta, akademije, instituta, visoke škole domaćina ili školska odnosno studentska iskaznica ili potvrda o tečajevima koje će osoba pohađati;".

Studentska iskaznica prihvaća se kao opravdanje svrhe putovanja samo ako su je izdali sveučilište, viša škola ili škola domaćin na kojima će se pohađati studij ili stručno usavršavanje.

„(f) za osobe koje sudjeluju u znanstvenim, akademskim, kulturnim ili umjetničkim aktivnostima, uključujući sveučilišne i druge programe razmjene:

— pisani poziv organizacije domaćina za sudjelovanje u tim aktivnostima;

(g) za novinare i tehničko osoblje koje ih prati zbog obavljanja posla:

— potvrda ili drugi dokument koji je izdala strukovna organizacija ili poslodavac osobe o kojoj je riječ kojom se dokazuje da je ta osoba kvalificirani novinar te u kojoj se navodi da je svrha putovanja obavljanje novinarskog posla ili kojom se dokazuje da je ta osoba član tehničkog osoblja koje novinara prati zbog obavljanja posla;".

Ovom kategorijom nisu obuhvaćeni slobodni novinari i njihovi asistenti.

Moraju se predočiti potvrda ili dokument koji izdaje profesionalna novinarska organizacija ili poslodavac podnositelja zahtjeva za vizu kojim se dokazuje da je podnositelj zahtjeva za vizu profesionalni novinar ili osoba koja ga prati u profesionalnom svojstvu i u kojem se navodi da je svrha putovanja novinarski posao ili pomaganje pri takvom poslu.

„(h) za sudionike međunarodnih sportskih događaja i osobe koje ih prate zbog obavljanja posla:

— pisani poziv organizacije domaćina, nadležnih tijela, nacionalnih sportskih saveza država članica ili Republike Azerbajdžana ili Nacionalnog olimpijskog odbora Republike Azerbajdžana ili nacionalnih olimpijskih odbora država članica;".

Popis osoba u pratnji ako je riječ o međunarodnim sportskim događajima bit će ograničen na osobe koje prate sportaše/sportašice u profesionalnom svojstvu: trenere, masere, menadžere, zdravstveno osoblje i voditelje sportskih klubova. Navijači se dakle neće smatrati osobama u pratnji.

„(i) za sudionike službenih programa razmjene koje organiziraju gradovi-prijatelji:

— pisana zamolba čelnika uprave/gradonačelnika tih gradova;".

Voditelj uprave/gradonačelnik grada ili drugog lokaliteta koji je nadležan za izdavanje pisanog zahtjeva voditelj je uprave/gradonačelnik grada domaćina ili drugog lokaliteta u kojem će se odvijati aktivnost prijateljskog povezivanja. Ova kategorija obuhvaća samo službene aktivnosti prijateljskog povezivanja.

„(j) za osobe koje putuju iz zdravstvenih razloga te osobe u nužnoj pratnji:

— službeni dokument zdravstvene ustanove kojim se potvrđuje nužnost pružanja zdravstvene njegeu toj ustanovi, nužnost pratnje i dokaz o financijskim sredstvima dostatnima za snošenje troškova liječenja;".

Mora se podnijeti dokument koji je izdala zdravstvena ustanova kojim se potvrđuju tri elementa (nužnost zdravstvene skrbi u toj ustanovi, potreba za pratnjom te dokaz o dostatnim financijskim sredstvima za plaćanje liječenja, npr. dokaz o unaprijed plaćenim troškovima).

„(k) za osobe koje se bave slobodnim zanimanjima i koje sudjeluju na međunarodnim izložbama, konferencijama, simpozijima, seminarima i sličnim događanjima koja se održavaju na državnom području Republike Azerbajdžana ili državnom području država članica:

— pisani poziv organizacije domaćina kojom se potvrđuje da navedena osoba sudjeluje u događaju;

(l) za predstavnike organizacija civilnog društva koji putuju radi strukovnog obrazovanja, seminara, konferencija, uključujući one koje su u okviru programa razmjene:

— pisani poziv organizacije domaćina, potvrda da ta osoba predstavlja organizaciju civilnog društva i potvrda o tome da je takvo društvo upisano u odgovarajući registar, a koju je izdalo državno tijelo u skladu s nacionalnim zakonodavstvom;".

Mora se predočiti dokument organizacije civilnog društva kojim se potvrđuje da podnositelj zahtjeva za vizu predstavlja tu organizaciju.

Individualni članovi organizacija civilnog društva nisu obuhvaćeni Sporazumom.

„(m) za rodbinu koja putuje zbog pogreba:

— službeni dokument kojim se potvrđuje smrtni slučaj, kao i obiteljska ili druga veza između podnositelja zahtjeva i preminulog;

(n) za posjet vojnim i civilnim grobljima:

— službeni dokument kojim se potvrđuje postojanje i održavanje groba, kao i obiteljska ili druga veza između podnositelja zahtjeva i preminulog.".

U sporazumu se ne navodi točno treba li gore navedeni službeni dokument izdati tijelo države u kojoj se nalazi groblje ili države boravišta osobe koja želi posjetiti groblje. Trebalo bi prihvatiti da nadležna tijela obiju zemalja mogu izdavati takve službene dokumente.

Mora se predočiti prethodno navedeni službeni dokument kojim se potvrđuje postojanje i održavanje groba te obiteljska ili druga veza između podnositelja zahtjeva za vizu i pokopane osobe.

Sporazumom se ne stvaraju nova pravila o odgovornosti za fizičke ili pravne osobe koje izdaju pisani zahtjev. U slučaju lažnog izdavanja takvih zahtjeva primjenjuje se relevantno pravo Unije i/ili nacionalno pravo.

2.2.2 Izdavanje viza za višekratni ulazak

U slučajevima u kojima podnositelj zahtjeva za vizu mora često putovati na državno područje država članica ili Republike Azerbajdžana vize za kratkotrajni boravak mogu se izdati za više posjeta, pod uvjetom da ukupno trajanje tih posjeta ne prelazi 90 dana u razdoblju od 180 dana.

Člankom 5. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„1. Diplomatske misije i konzularni uredi država članica i Republike Azerbajdžana izdaju vize za višekratni ulazak s rokom važenja od pet godina sljedećim kategorijama državljana:

(a) bračnim drugovima, djeci (uključujući usvojenu djecu) koja su mlađa od 21 godine ili su uzdržavana, roditeljima (uključujući skrbnike) koji su u posjetu građanima Europske unije koji zakonito borave na državnom području Republike Azerbajdžana ili državljanima Republike Azerbajdžana koji zakonito borave na državnom području država članica ili građanima Europske unije koji borave na državnom području države članice čiji su državljani ili državljanima Republike Azerbajdžana koji borave na državnom području Republike Azerbajdžana;

(b) stalnim članovima službenih izaslanstava koji na temelju službenog poziva upućenog državama članicama, Europskoj uniji ili Republici Azerbajdžanu redovito sudjeluju na sastancima, savjetovanjima, pregovorima ili u programima razmjene, kao i na događanjima koja na državnom području Republike Azerbajdžana ili jedne od država članica održavaju međuvladine organizacije;

Odstupajući od prve rečenice, u slučajevima kada je potreba ili namjera čestog ili redovitog putovanja očito ograničena na kraće razdoblje, rok važenja vize za višekratni ulazak ograničen je na to razdoblje, a posebice kad je:

— u slučaju osoba navedenih u točki (a), rok važenja dozvole boravka za državljane Republike Azerbajdžana koji zakonito borave u jednoj od država članica ili građane Unije koji zakonito borave u Republici Azerbajdžanu;

— u slučaju osoba navedenih u točki (b), rok trajanja statusa stalnog člana službenog izaslanstva,

kraći je od pet godina.”.

Uzimajući u obzir profesionalni status tih kategorija osoba ili njihovo obiteljsko srodstvo s građaninom Republike Azerbajdžana koji zakonito boravi na području država članica, s državljaninom Unije koji zakonito boravi na državnom području Republike Azerbajdžana ili s državljaninom Unije koji boravi u državi članici čijedržavljanstvo ima ta osoba, opravdano je odobriti im vizu za višekratni ulazak s rokom valjanosti do pet godina ili ograničenu na trajanje mandata ili njihova zakonitog boravka ako oni traju kraće od pet godina.

Osobe koje su obuhvaćene člankom 5. stavkom 1. točkom (a) Sporazuma moraju predočiti dokaz o zakonitom boravku domaćina.

U pogledu osoba koje su obuhvaćene člankom 5. stavkom 1. točkom (b) Sporazuma, trebalo bi izdati potvrdu o njihovu profesionalnom statusu i o trajanju njihova mandata.

Ova se odredba ne primjenjuje na osobe koje su obuhvaćene člankom 5. stavkom 1. točkom (b) Sporazuma ako su one Sporazumom izuzete od zahtjeva za vizu, tj. ako su nositelji diplomatske putovnice.

Ako su potreba ili namjera u pogledu česta ili redovita putovanja jasno ograničene na kraće razdoblje, rok valjanosti vize za višekratni ulazak ograničava se na duljinu tog razdoblja.

„2. Diplomatske misije i konzularni uredi država članica i Republike Azerbajdžan izdaju vize za višekratni ulazak s rokom važenja od jedne godine sljedećim kategorijama državljana, pod uvjetom da im je tijekom prethodne godine izdana barem jedna viza i da su istu koristili u skladu sa zakonima o ulasku i boravku na državnom području države koju posjećuju:

(a) studentima, studentima poslijediplomskih studija koji redovito putuju zbog studija ili strukovnog obrazovanja, uključujući one koji su u okviru programa razmjene;

(b) novinarima i tehničkom osoblju koje ih prati zbog obavljanja posla;

(c) sudionicima službenih programa razmjene koje organiziraju gradovi-prijatelji;

(d) vozačima koji obavljaju usluge međunarodnog prijevoza robe i putnika između državnih područja Republike Azerbajdžan i država članica u vozilima koja su registrirana u državama članicama ili u Republici Azerbajdžan;

(e) osobama koje redovno putuju iz zdravstvenih razloga te osobe u nužnoj pratnji;

(f) osobama koje se bave slobodnim zanimanjima koje sudjeluju nameđunarodnim izložbama, konferencijama, simpozijima, seminarima ili sličnim događanjima koja se održavaju na državnom području Republike Azerbajdžana ili država članica;

(g) predstavnicima organizacija civilnog društva koji redovito putuju u Republiku Azerbajdžan ili države članice radi strukovnog obrazovanja, seminara, konferencije, uključujući one koje su u okviru programa razmjene;

(h) osobama koje sudjeluju u znanstvenim, kulturnim i umjetničkim aktivnostima, uključujući sveučilišne i druge programe razmjene, koje redovito putuju u Republiku Azerbajdžan ili države članice;

(i) sudionicima međunarodnih sportskih događaja i osobama koje ih prate zbog obavljanja posla;

(j) članovima službenih izaslanstava koji na temelju službenog poziva upućenog državama članicama, Europskoj uniji ili Republici Azerbajdžanu, redovito sudjeluju na sastancima, savjetovanjima, pregovorima ili u programima razmjene, kao i na događanjima koja na državnom području Republike Azerbajdžana ili država članica održavaju međuvladine organizacije;

(k) poslovnim ljudima i predstavnicima poslovnih organizacija koji redovito putuju u Republiku Azerbajdžan ili države članice.

Odstupajući od prve rečenice, u slučajevima kada je potreba ili namjera čestog ili redovitog putovanja očito ograničena na kraće razdoblje, rok važenja vize za višekratni ulazak ograničenje na to razdoblje.”.

U načelu, vize za višekratni ulazak s rokom valjanosti od godine dana izdat će se gore navedenim kategorijama podnositelja zahtjeva za vizu ako je podnositelj zahtjeva za vizu u protekloj godini (12 mjeseci) dobio najmanje jednu vizu i koristio se njome u skladu s propisima o ulasku i boravku na državnom području jedne ili više država koje je posjetio (na primjer, osoba nije prekoračila dopušteni boravak) te ako postoje razlozi zahtijevanja vize za višekratni ulazak.

U slučajevima u kojima nije opravdano izdati vizu s rokom važenja od godine dana, na primjer ako je trajanje programa razmjene kraće od godine dana ili osoba ne treba putovati cijelu godinu dana, rok važenja vize bit će kraći od godine dana, pod uvjetom da su ispunjeni ostali uvjeti za izdavanje vize.

„3. Diplomatske misije i konzularni uredi država članica i Republike Azerbajdžana izdaju vize za višekratni ulazak s rokom važenja od najmanje dvije, a najviše pet godina kategorijama osoba iz stavka 2. ovog članka, pod uvjetom da su tijekom prethodne dvije godine koristili vize za višekratni ulazak izdane na godinu dana u skladu sa zakonima o ulasku i boravku na državnom području države koju posjećuju, osim u slučajevima kada je potreba ili namjera čestog ili redovitog putovanja očito ograničena na kraće razdoblje, u kojem je slučaju rok važenja vize za višekratni ulazak ograničen na to razdoblje.

4. Ukupno vremensko razdoblje boravka osoba iz stavaka 1. do 3. ovog članka na državnom području država članica ili Republike Azerbajdžana ne smije biti dulje od 90 dana unutar razdoblja od 180 dana.”.

Vize za višekratni ulazak s rokom valjanosti od najmanje dvije do najviše pet godina izdat će se kategorijama podnositelja zahtjeva za vizu navedenima u članku 5. stavku 2. Sporazuma, pod uvjetom da su tijekom protekle dvije godine (24 mjeseca) iskoristili dvije jednogodišnje vize za višekratni ulazak u skladu sa zakonima o ulasku i boravku na državnom području jedne ili više država koje posjećuju i da su razlozi za traženje izdavanja vize za višekratni ulazak još uvijek valjani. Treba napomenuti da će se viza s rokom valjanosti od najmanje dvije do najviše pet godina izdati samo ako su podnositelju zahtjeva za vizu tijekom prethodne dvije godine (24 mjeseci) izdane dvije vize čija je valjanost najmanje godinu dana i ako se ta osoba tim vizama koristila u skladu s propisima o ulasku i boravku na području jedne ili više država koje je posjetila. Diplomatske misije i konzularni uredi na temelju procjene svakog zahtjeva za vizu odlučivat će o roku valjanosti tih viza tj. roku od dvije do pet godina.

Ne postoji obveza izdavanja vize za višekratni ulazak ako podnositelj zahtjeva za vizu nije iskoristio prethodno izdanu vizu.

2.2.3 Nositelji diplomatskih putovnica

Člankom 10. Sporazuma propisuje se sljedeće:

„1. Građani Europske unije i državljani Republike Azerbajdžana, nositelji valjanih diplomatskih putovnica mogu bez vize ulaziti u državna područja Republike Azerbajdžan ili država članica, napuštati ih i prolaziti kroz njih.

2. Osobe iz stavka 1. mogu boraviti na državnim područjima Republike Azerbajdžana ili država članica tijekom razdoblja koje ne smije biti dulje od 90 dana unutar razdoblja od 180 dana.”.

Postupci za upućivanje diplomata u države članice nisu obuhvaćeni Sporazumom. Primjenjuje se uobičajeni postupak akreditacije.

III. SURADNJA U POGLEDU PUTNIH ISPRAVA

U Zajedničkoj izjavi priloženoj Sporazumu stranke su suglasne da bi Zajednički odbor trebao ocijeniti utjecaj razine sigurnosti odgovarajućih putnih isprava na funkcioniranje Sporazuma. U tu svrhu, stranke su se sporazumjele redovito izvješćivati jedna drugu o mjerama poduzetima u cilju sprječavanja umnažanja putnih isprava, razvoja tehničkih aspekata sigurnosti putnih isprava te postupka provjeravanja identiteta prilikom njihova izdavanja.

IV. STATISTIKA

Kako bi se Zajedničkom odboru omogućilo učinkovito praćenje provedbe Sporazuma, diplomatske misije i konzularni uredi država članica dužni su Komisiji svakih šest mjeseci dostavljati statističke podatke. Ako je to moguće ti bi statistički podaci trebali biti razvrstani po mjesecima i uključivati:

— broj odbijenih zahtjeva za vizu,

— broj izdanih viza za višekratni ulazak,

— rokove valjanosti izdanih viza za višekratni ulazak,

— broj viza izdanih bez pristojbe.